

ZPRÁVA O ČINNOSTI VÝBORU PSYCHIATRICKÉ SPOLEČNOSTI ČLS JEP

**Za období červen 2010 až říjen 2011,
která zazněla na valné hromadě PS ČLS JEP v Brně dne 14. 10. 2011**

Od minulé valné hromady konané na kongresu PS ČLS JEP ve Špindlerově Mlýně v červnu 2010 vyvíjel výbor Psychiatrické společnosti a současně i výbor České psychiatrické společnosti, o. s., činnost ve složení: prof. Raboch (předseda), doc. Příkrýl (vědecký sekretář), prof. Hóschl (místopředseda pověřený zahraniční agendou), prim. MUDr. Rektor (místopředseda pro vnitřní záležitosti a pověřený funkcí pokladníka) a členové: prof. Papežová, prof. Česková, prim. MUDr. Bašný, prof. Drtílková, doc. Vevera, as. MUDr. Doubek a prof. Praško. V revizní komisi zasedali: ředitel MUDr. Žižka jako předseda, dalšími členy byli prim. Maršálek a as. MUDr. Anders.

I v uplynulém období došlo bohužel k úmrtím některých aktivních a zasloužilých členů naší společnosti. Dne 14. dubna 2011 zemřel prim. Pavel Baudiš, dlouholetý vědecký sekretář naší společnosti a její čestný člen.

Podrobné zápisy z jednání výboru PS byly pravidelně vyvěšovány na webové stránce Psychiatrické společnosti a publikovány v našem časopise. Zprávy jsou od ledna tohoto roku nově rozesílány i elektronicky, servisní organizace naší společnosti firma Garant má elektronické adresy zhruba od tří čtvrtin našich členů. Výbor proto apeluje na zbývající členy, aby poskytli své elektronické kontakty a umožnili rychlejší a levnější komunikaci v rámci společnosti.

Psychiatrická společnost patří stále mezi velké společnosti České lékařské společnosti, počet našich členů se trvale pohybuje nad hodnotou jednoho tisíce. Také v tomto roce, stejně jako v letech minulých, jsme byli nuceni zrušit členství několika členům naší společnosti, kteří ani přes urgenci neuhradili dlužný členský příspěvek. Po uhrazení dlužné částky jim členství může být obnoveno.

Pravidelně se konají tradiční pracovní schůze první středu v měsíci ve Vondráčkově posluchárně Psychiatrické kliniky VFN v Praze za hojně účasti našich členů s prezentací partnerů naší společnosti. Výbor PS v této souvislosti žádá aktivní účastníky, kteří zajišťují program pravidelných středečních schůzí, o nutné dodání programu schůze vždy nejméně měsíc a půl předem, aby bylo možné zajistit ohodnocení kreditními body pro lékaře, psychology a SZP.

Výroční konference ve Špindlerově Mlýně, která se konala v červnu 2010, byla hodnocena výborem kladně. Dotazníky hodnotící její úroveň se však vrátily od pouze cca 5 % účastníků. Z tohoto nepříliš reprezentativního vzorku vyplynulo, že největší nespokojenost se týkala úrovně a služeb cateringu. Vzhledem k očekávanému vývoji finanční situace výbor pro své akce zvažuje do budoucna zavedení poplatků za občerstvení a alespoň symbolického vstupného na společenský večer. Zvý-

šení počtu dotazníků bude příště řešeno jejich výměnou oproti vydávání potvrzení o účasti.

Výbor se zabýval problematikou navrhovaných regulačních poplatků ve zdravotnictví a jejich případným dopadem na psychiatrii. Je přesvědčen, že jedním z hlavních cílů moderní psychiatrické péče je zajištění její dostupnosti se zaměřením na její nízkoprahovost a redukcí skryté nemocnosti. Zachování bezbariérového charakteru psychiatrické péče je důležité pro dosud trvající stigmatizaci duševních poruch, nemocí i celého oboru psychiatrie, na rozdíl od jiných oborů pečují psychiatři o mnoho nemocných, kteří z povahy svého duševního postižení si nejsou vědomi chorobnosti svého stavu a z ní vyplývající nízké adherence k léčbě. Přímý přístup pacienta k psychiatrovi musí být rovněž zachován v zájmu redukce rizik vyplývajících z povahy psychických onemocnění, jako jsou suicidia, závažná psychická i tělesná postižení, sociální izolace a invalidizace. Toto jsou jedny z hlavních důvodů, proč se výbor obrátil na ministra zdravotnictví ČR s výzvou, aby se případně zvýšení regulačních poplatků pro ambulantní specialisty netýkalo oboru psychiatrie. Členové výboru se v uplynulém období opakovaně setkávali s čelními představiteli Ministerstva zdravotnictví ČR. Doc. Heger převzal záštitu nad konferencí WPA, která se bude konat r. 2012 v Praze. Naši zástupci prezentovali doporučené postupy psychiatrické péče, koncepci oboru a národní psychiatrický program. Doc. Heger byl seznámen s tezemi, že psychiatrické ambulance představují primární léčebnou péči, že vzhledem k podfinancování oboru by všechny psychiatrické výkony měly být i nadále hrazeny ze všeobecného zdravotního pojištění a že generická substituce na úrovni lékáren je pro psychiatrii problematická. Problematika komunitní péče by se dle vyjádření doc. Hegera měla řešit spíše na úrovni MPSV ČR než MZ ČR.

Výbor PS doufá, že ke zvýšení financování komunitní péče přispěje i nový zákon o zdravotních službách. Díky spolupráci s politickou reprezentací a organizacemi uživatelů péče se podařilo prosadit do připravovaného zákona ustanovení, podle kterého má pacient právo na poskytování zdravotních služeb v co nejméně omezujícím prostředí při zajištění kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb.

Výbor si také uvědomuje obtížnou ekonomickou situaci pedopsychiatrických ambulancí. V ekonomické problematice výbor konzultoval dr. Suchopára za účelem možných změn výše úhrad za léky v současných ekonomických podmínkách. Dr. Suchopár informoval o řadě plánovaných změn týkajících se úhrad mimo lékový paušál, společně s dr. Andersem vypracoval dopis urče-

ný SÚKL týkající se návrhu změn referenčních skupin u antipsychotik a antidepresiv.

Výbor PS řešil rovněž aktualizaci výkonů zdravotní péče. Byly navrženy nové výkony, a to kód akutní intenzivní psychiatrické péče, kódy ITAREPS a připraven je kód chronoterapie. Prof. Praško v této souvislosti upozornil na potřebu zvýšit kalkulaci na zdravotní sestry v ambulantních výkonech. Výbor se s tímto ztotožnil, a proto vytvořil pracovní skupinu vedenou doc. Veverou za účasti zástupců ambulantních psychiatrů za účelem kultivace současných psychiatrických zdravotních výkonů. Doc. Vevera spravuje a zodpovídá za patientské stránky umístěné na webovém portálu naší společnosti.

Ministerstvo zdravotnictví ČR zaslalo výboru PS k připomínkování návrh zákona týkající se standardů a nadstandardů poskytované zdravotní péče. Výbor PS zákon podporuje s tím, že pro psychiatrii musí standardem jednoznačně zůstat současný rozsah poskytované péče. ČLS zaslala výboru PS návrh na obecné možnosti nadstandardní péče, výbor tento návrh podporuje.

31. ledna 2011 se uskutečnil volební sjezd ČLS. Dle počtu naší členské základny měla PS nárok na 3 delegáty sjezdu, zúčastnili se prof. Raboch, prim. Rektor a prof. Papežová. Prof. Raboch byl zvolen do předsednictva ČLS s třetím největším počtem hlasů. Naši zástupci předložili návrh nových stanov připravených PS, po diskusi a kontroverzích se za rok má uskutečnit mimořádný sjezd ČLS, který bude jednat o změnách stanov společnosti. Vědecký sekretář ČLS prof. Zima se na pozvání prof. Rabocha zúčastnil diskuse k návrhu změn ve stanovách ČLS JEP. Byly požadovány takové úpravy ve stanovách, které umožní dostatečně autonomní fungování odborných společností v rámci ČLS JEP, včetně možnosti vypracovávat své autonomní organizační předpisy. Výbor ČLS JEP zaslal poté PS návrh nových stanov lékařské společnosti k připomínkování. Jelikož je návrh v souladu s požadavky PS, výbor jej podporuje a doufá v jeho přijetí na mimořádném sjezdu ČLS JEP v prosinci tohoto roku.

Prof. Libiger informoval výbor o vývoji postgraduálního vzdělávání a atestační přípravy. V prosinci 2010 byla schůze zástupců akreditačních komisí, kde se diskutovala novela zákona o vzdělávání. Obecně nyní přibýlo odborností, které mají svůj hlavní kmen. Absolvovali kmene v délce dvou let garantuje vzdělání odpovídající předchozí atestaci prvního stupně. Psychiatrie nemá po této době test, pouze pohovor se školitelem. Poté následuje vlastní specializační příprava v daném oboru. Celková délka vzdělávání v psychiatrii je v současnosti stanovena na minimální délku čtyř let. Organizace atestačních zkoušek přejde do gesce vysokých škol. Ministerstvo zdravotnictví bude jmenovat zkušební komisi.

Prof. Praško představil návrh psychoterapeutického vzdělávání, který připravil ve spolupráci s prim. Rektorem. Kurz bude určen pro atestující psychiatry, kteří nepodstupují výcvik v psychoterapii. Jeho rozsah 140 hodin bude rozdělen na tři týdenní bloky a supervidované kazuistiky. Důraz bude kladen nejen na teoretické, ale i praktické dovednosti základních psychoterapeutických technik. Předpokládá se, že kurz bude probíhat dvakrát ročně v Praze a Olomouci, první běh se úspěšně uskutečnil v Olomouci na jaře tohoto roku.

Prim. Baudiš informoval výbor o zprávě Výboru proti mučení, který tentokrát z psychiatrických zařízení v ČR navštívil PL Horní Beřkovice. Kontrola vyzněla velmi pozitivně, Výbor proti mučení zejména ocenil vlídné přijetí a chválil přístup personálu k pacientům, výtka míří pouze k nevyhovujícímu stavebnímu uspořádání. Problémem však zůstává otázka chirurgických kastrací sexuálních deviantů. Zpráva Výboru proti mučení hodnotí tento zákrok jako nelidský a ponižující, blíží se mučení, zvláště je-li aplikován u klientů na ochranných léčbách či ve vězení. Výbor proti mučení se v této otázce neztotožnil s námitkami českých sexuologů a požaduje po Ministerstvu spravedlnosti ČR provedení srovnávací studie za účelem prokázání vyšší účinnosti chirurgických než chemických kastrací. Výbor PS ČLS JEP zastává v této otázce stanovisko českých sexuologů.

Ředitel psychiatrické léčebny v Kroměříži dr. Možný společně s dalšími zástupci psychiatrických léčen předložil text „Společné prohlášení ředitelů psychiatrických léčen“, který se týká problematiky sociálních hospitalizací pacientů s duševní poruchou. Výbor po diskusi a po zapracování připomínek s prohlášením souhlasil. Dopis byl umístěn na stránkách společnosti. Výbor PS inicioval vznik pracovní skupiny, jež by vypracovala kritéria, podle kterých by bylo možné posuzovat, zda je pacient hospitalizován ze zdravotních či sociálních důvodů. Výbor se také podrobně zabýval situací v psychiatrických léčebnách, které jsou pokutovány Všeobecnou zdravotní pojišťovnou za poskytování tzv. sociálních hospitalizací. Ředitel Žizka a prof. Praško informovali o průběhu smířčího řízení mezi Psychiatrickou léčebnou Bílá Voda a VZP. Výbor PS nesouhlasí s postupem VZP, kdy nejsou respektovány názory odborných psychiatrických posudků a kdy mezi revizními lékaři VZP není zastoupen odborník z oboru psychiatrie. Zásadní problém vidí ve skutečnosti, že nejsou definována sociální lůžka včetně jejich úhrady. Výbor PS se i nadále bude touto problematikou intenzivně zabývat.

Výbor PS s potěšením konstatoval, že se po několika letech podařilo stabilizovat hospodaření časopisu Česká a slovenská psychiatrie. Zisk z roku 2010 ve výši 212 tisíc Kč bude použit jako záloha na hospodaření časopisu v roce 2011. Prof. Raboch upozornil na opakovanou nabídku časopisu World Psychiatry přetiskovat zdarma vybrané články tohoto časopisu v České a slovenské psychiatrii.

Prof. Raboch navrhl vytvoření plakety – čestné Heverochovy medaile PS ČLS JEP, která bude udělena členům naší společnosti při příležitosti dovršení věkové hranice 70 let s alespoň dvacetiletým členstvím ve společnosti.

Vznikly dvě nové sekce PS, prim. Tuček se ujal zřízení sekce lůžkové psychiatrie a dr. Herman se stal předsedou sekce ambulantní psychiatrie. Sekce lůžkové psychiatrie se má zabývat veškerou lůžkovou psychiatrií včetně psychiatrických léčen a nemocničních oddělení.

O uspořádání národní konference v roce 2013 se ucházela FN Ostrava v zastoupení pana prof. Hosáka a prim. Šilhána a PO Nemocnice Ostrov. Výbor PS rozhodl o konání akce v Severomoravském kraji v termínu 10.–13. 2013.

Evropská psychiatrická asociace (EPA) vytváří Federaci evropských psychiatrických asociací jakožto svou druhou

komoru. Jedna komora EPA sestává z individuálních členů a druhá z národních asociací evropských zemí. Do Council EPA výbor PS navrhl prof. Höschla.

Na Světové konferenci 18.–22. 9. 2011 v Buenos Aires nastoupil do funkce prezidenta Pedro Ruiz z USA. Nově byli do exekutivy WPA zvoleni jako budoucí prezident Dinesh Bhugra z Velké Británie, sekretářem pro publikace se stala Michel Riba z USA, sekretářem pro sekce Afzal Tariq Javed z Pakistánu a sekretářem pro vzdělávání Edgard Belfort z Venezuely. Novým regionálním reprezentantem pro střední Evropu byl zvolen Jiří Raboch. Oficiálního zahájení příprav Mezinárodního kongresu WPA v Praze roku 2012 se zúčastnili kromě zástupců našeho vědeckého a organizačního výboru také velvyslanec ČR v Argentíně Štefan Zajac, Pedro Ruiz i sekretář WPA pro konferenci T. Okasha.

Výbor přijal rezignaci a vyslovil poděkování dr. Janů a dr. Motlové po uplynutí jejich funkčního období v UEMS. Současně přivítal zástupce nové – dr. Látalovou a dr. Rašku, kteří se začnou na novou funkci připravovat, a jeden z nich se zúčastní jarního zasedání UEMS.

Prof. Papežová odborně zaštitila a aktivně se podílela na přípravě české verze nové klasifikace ICD-11. Výbor se zabýval ne zcela vyhovující kategorizací pacientů dle tíže onemocnění z pohledu psychiatrie. Ředitel Žižka vypracoval upřesňující definice jednotlivých kategorií. Doc. Příkryl připravil aktualizovaný seznam čestných členů naší společnosti, který byl umístěn na web naší společnosti. Tam byl rovněž umístěn seznam laureátů všech cen, které PS

uděluje. PS se stala řešitelem dvouletého programu WHO o destigmatizaci a mediích. Získané prostředky budou použity též na „Novinářskou cenu“ pro nejlepší publikaci o duševních poruchách. Dr. Nawka požádal o finanční podporu ve výši 112 tisíc Kč na pořádání konference mladých psychiatrů, PS převzala záštitu nad konferencí a výbor schválil finanční podporu. Prim. Tauš požádal o odvolání z funkce regionálního zástupce PS pro Liberecký kraj, výbor souhlasil a funkci pověřil prim. Honsé. Za zesnulého prim. Baudiše výbor navrhl do komise hodnotící práce přihlášené do soutěže o Kuffnerovu cenu doc. Faltuse. Národní knihovna ČR ocenila kvalitu webových stránek Psychiatrické společnosti a stránky eviduje. Do soutěže o Kuffnerovu cenu se přihlásilo 6 zájemců, její vítěz bude vyhlášen na brněnském sjezdu.

Hlavními akcemi PS v příštím roce budou národní IX. sjezd PS ČLS JEP ve Špindlerově Mlýně ve dnech 7.–10. června 2012 s mottem „Civilizace, čas a duševní poruchy“, jubilejní 20. Evropský psychiatrický kongres (EPA) v Praze 3.–6. března 2011 a Mezinárodní kongres Světové psychiatrické společnosti v Praze ve dnech 17.–21. října 2012 s mottem „Focusing on Access, Quality and Human Care“.

V Brně dne 13. října 2011

Za výbor Psychiatrické společnosti ČLS JEP
doc. MUDr. Radovan Příkryl, Ph.D., vědecký sekretář
prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc., předseda

VALNÁ HROMADA ČESKÉ PSYCHIATRICKÉ SPOLEČNOSTI ČLS JEP

13. 10. 2011 v Brně

Usnesení

✓ Účastníci valné hromady bez připomínek a doplňků schválili prof. Rabochem přednesený návrh programu jednání valné hromady (VH).

✓ VH zvolila mandátovou komisi ve složení doc. Příkryl, prof. Hosák a návrhovou komisi ve složení MUDr. Bašný, prim. Maršálek.

✓ VH vzala na vědomí zprávu o činnosti PS ČLS JEP v období červen 2010 – říjen 2011, přednesenou doc. Příbylem. Na základě připomínky prim. Břichcína bude ve zprávě exaktněji prezentován soulad výboru PS ČLS JEP se stanoviskem Sexuologické společnosti ke kritice institutů EU ve věci prováděných kastrací v ČR.

✓ VH vzala na vědomí zprávu prim. Rektora o hospodaření PS ČLS JEP i jejích servisních organizací – Česká psychiatrická společnost, o. s., a Psychiatrie Praha 2008, o. s., v roce 2010.

✓ VH vzala na vědomí zprávu revizní komise přednesenou prim. Maršálkem, ve zprávě je konstatováno, že kontrolou dokladů nebylo zjištěno pochybení v hospodaření PS ČLS JEP v roce 2010.

✓ Výbor PS bude pracovat s výzvou ředitele Možného z PL Kroměříž, aby při svých jednáních byla připravena na problematiku a rizika případného převedení komunitní psychiatrické péče do kompetence resortu MPSV, jak při jednání se zástupci výboru PS deklaroval ministr zdravotnictví.

✓ Výbor PS bude v této souvislosti, na podnět ředitele Hollého z Psychiatrické léčebny Bohnice, hledat koncepčně definici hranice mezi zdravotně sociální péčí a rehabilitačně sociální péčí.